



## ضرورت ارتباط فلسفه و علوم اجتماعی

مراسم رونمایی از دو کتاب «دیالکتیک و تفاوت» نوشته آلن نری با ترجمه عماد افروغ و «شرحی بر دیالکتیک روی بسکار» به قلم افروغ، سه شنبه ۲۷ بهمن در قالب هشتمین نشست «راویان اندیشه» در فرهنگسرای اندیشه برگزار شد. رضا داوری اردکانی، رئیس فرهنگستان علوم و چهره ماندگار فلسفه کشورمان به عنوان یکی از میهمانان و سخنرانان در این نشست حضور داشت. وی گفت: چند وقت پیش آقای دکتر افروغ این دو جلد کتاب را برای من فرستادند ولی من بخاطر وقت کمی که داشتم و اینکه المان دیگر پیر شده ام و خیلی نمی توانم مطالعه کنم فرصت مطالعه کل اثر را نداشتم و فقط وقت کردم مروری بر روی آنها داشته باشم. با این حال خیلی خوشبختم که با شیوه فکری که جناب افروغ به آن توجه کردند و گسترشش دادند آشنا شدم. اینکه ایشان قصد دارند نظریات بسکار را به ملاصدرا تقریب کنند هم بسیار به جا و به حق است. به هر روی قصد من صحبت درباره بسکار نیست چون همانطور که آقای افروغ هم اشاره کردند زبان بسکار بسیار سخت است و من در مقامی نیستم که درباره آراء او بحث کنم.

داوری اردکانی افزود: ما امروزه در مرحله ای وارد شدیم که فکر می کنیم باید راه علم را بجوئیم و خب این بسیار جای سرافرازی دارد که همگام با علم پیشرفت کنیم اما باید این سوال هم از خودمان پرسیم که پیشرفت کنیم که چه بشود؟ با این پیشرفت قرار است چه چیزی به دست ما بیاید، کار بزرگ آقای افروغ انتشار این کتاب ها نیست کار بزرگ ایشان این است که هنوز دلش برای دانش می تپد و دنبال آن است. با اینکه من با ایشان درباره خیلی از مسائل از جمله اندیشه سیاسی ایشان توافق ندارم ولی خب این حرف و دغدغه ایشان را می فهمم.

رئیس فرهنگستان علوم ادامه داد: آقای افروغ می توانست مثل خیلی های دیگر برود فلسفه علوم اجتماعی تدریس کند - که شغل باارزشی هم است- ولی این کار را نکرد و سراغ علم رفت. بنابراین مطلب مهم این است که ما باید بینیم داریم چه می کنیم؟ به کدام سمت می رویم. ما صحبت از نظم دینی می کنیم اما نمی گوئیم که چگونه این نظم برقرار می شود و بنیان نظری اش چیست؟

چهره ماندگار فلسفه اضافه کرد: کار سیاستمدار با دانشمند فرق می کند، سیاست جای خودش را دارد ممکن است یک زمانی دانشمندی یک نظر موافق یا مخالف درباره یک موضوع سیاسی بدهد - چون

هرکدام از ما یک موجود منتشر هستیم که نظرات موافق و مخالف داریم- ولی باید توجه کنیم که وظیفه دانشمند چیز دیگری است. احترام من هم به آقای افروغ این است که با وجود مخالفتی که با آرای سیاسی شان دارم ولی ایشان را یک دانشمند اخلاق می دانم اگرچه ایشان یک دانشمند اخلاقی هم هستند و من تا به حال از ایشان بدی و بی اخلاقی ندیده ام. آقای افروغ به سراغ این رفته که بفهمد فلسفه چیست و این کار باارزشی است. توجه داشته باشید از دل هیچ فلسفه ای مستقیماً سیاست به وجود نمی آید به بیان دیگر شما منطقی از «است» نمی توانید نتیجه «باید» بگیرید یا به عبارت دیگر از احکام خبری حکم انشایی پدید نمی آید.

عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی گفت: من برخلاف آقای افروغ خوش بین نیستم اگرچه به خاطر اعتقاداتی که دارم هیچ وقت هم نمی توانم مایوس و ناامید باشم. کار آقای افروغ بنده را امیدوار کرد که هنوز می شود یک کارهایی کرد چون ایشان سال ها کوشش کرده تا بنایی برای نظام تفکر اسلامی بسازد، این را از آثار او که به سراغ این سینا، خواجه نصیر و امروز هم روی بسکار رفته می توان فهمید. روی بسکار با اینکه به نظرم با عرفان ما آشنایی نداشته ولی روح تفکر هندی در بیاناتش وجود دارد.

داوری اردکانی تصریح کرد: خوشبختانه آقای افروغ دانش را شغل خودش قرار نداده است چون دانشمند حق ندارد علم را شغل خودش بکند دانشمند باید در خدمت دانش باشد چون شما اگر در خدمت دانش باشی در خدمت شرف انسان هستی. ضمن اینکه یکی دیگر از کارهای خوب ایشان این بود که از سیاست فاصله گرفتند و خیلی آرام و بی سروصدا به گوشه ای رفتند و سال ها کار علمی انجام دادند. چنین کاری به پیشرفت و شرف انسان کمک می کند.

این فیلسوف و متفکر ایرانی در ادامه صحبت هایش ضمن آرزوی موفقیت برای افروغ گفت: تا جایی که بتوانم آثار ایشان را مطالعه و برایشان آرزوی موفقیت می کنم، امیدوارم همچنان منشأ آثار خوب باشند. ما امروز به کسانی احتیاج داریم که رابط میان فلسفه و علوم اجتماعی باشند آقای افروغ و پارسانیا هر دو مظهر این موضوع هستند. دانشمند علوم انسانی که به فلسفه بی توجه باشد سطحی می ماند، اهل فلسفه هم اگر به بیرون جامعه و علوم انسانی بی اعتنا باشند خیلی گرفتار مفاهیم و مفهوم سازی می شوند در حالی که ما برای فهم و روشن شدن مسائل به موارد و مثال ها احتیاج داریم، این مشکلی است که آثار بسکار هم دارد و خیلی درگیر مفاهیم است.

رئیس فرهنگستان علوم در پایان اضافه کرد: ما باید بتوانیم و یاد بگیریم که یکدیگر را نقد کنیم، هیچ فلسفه ای حتی فلسفه ملاصدرا برای این نیست که به ما معلومات درست بدهد، باید در سایه فکر و به پشتوانه فلسفه ها تفکر کنیم و از آن ها درس بگیریم.